

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ton v parlamentu.

Zbornica se je dne 7. t. m. sestala v kritičnem razpoloženju. Dunajske občinske volitve so povzdignile samozavest krščansko-socialne stranke in tudi nemške nacionalce precej ojunatile, ker so nekoliko pokazale pot, kako bi takozvane meščanske stranke mogle zložit moč socialne demokracije, socialna demokracija pa je kajpada nekoliko potlačena. Ni čuda, da je pri debati o verifikaciji mandatov to razpoloženje priklopelo na dan v strastnem izbruhu strankarske strasti, saj je verifikacija volitev zadeva, ki je samoposebi dosledno duhove v zbornici hudo razvname. Ta reč vsakega posameznika najgloblje tangira, tukaj si imajo stranke druga drugi največ očitati, tu gre za čast, za moralen ugled, za pravno podlago, na kateri poslanec izvršuje mandat svojih volilcev.

Socialnodemokratska stranka je bila tista, ki je provocirala debato v obliki, ki sicer v avstrijskem parlamentu ni nič nenavadnega, njegovega ugleda pa gotovo ne povišuje. Socialna demokracija pač živi v tem, da ima v človeški družbi edinole ona bodočnost, da zraven nje nobeno drugo kulturno in politično naziranje ni upravičeno in da je zato nekaj zločin, če se druge stranke njenim pretenzijam ustavljajo. Pomisliti je tudi treba, da njen agitatorični vpliv na mase večidel sloni na sugestiji o njeni nepremagljivi moči, o tisti »zmagoslavni poti«, o kateri socialnodemokratsko časopisje ne neha pisati. Zato so pa ravno dunajske občinske volitve socialno demokracijo, ki se je tu o sebi hudo zmotila, tako zelo zadele. Temu je v seji 7. t. m. zlasti poslanec Seitz dal očitno izraza z vehemenco, ki celo njemu v tej meri sicer ni lastna. Že Daszynski je govoril nekaj o sramoti, ki se kaže v tem, da polaga zbornica tako malo važnosti na kapitel o verifikaciji mandatov, Seitz pa se je celo povzpelo do psovke, da je cela zbornica »brezčastna«, če izvolitev nem. nacional. Seidla potrdi. Spričo tega sta seveda nemškonacionalna zveza in krščansko-socialna stranka, na kateri je to zlasti letelo in ki ju je socialna demokracija napadala, da sta zvezani, močno vzkipeli. Stölzel od nemškonacionalne zveze je socialne demokra-

te jako spretno in učinkujoče zavrnili, češ, kako more govoriti o terorizmu meščanskih strank, ki da se javlja posebno pri volitvah, tista stranka, ki skuša celo zbornico terorizirati in ji hoče užgati pečat brezčastnosti.

Kot nekaj psihološki dokument, na katerem nivoju se časih gibljejo debate v našem parlamentu, naj služi seznamek psovke, ki so padle dne 7. t. m. v zbornici in ki tvorijo material, na podlagi katerega ima sklepati grajalni odsek, ki se je povodom te debate izvolil. Nekateri izrazi so tako klasično grdi, da jih sploh ni mogoče prevesti. Evo jih:

Teufel je vpil: smrkovec, socialnodemokratski smrkovci, apaši, brezčastneži, stranka apašev, apaški vodje, brezčastni subjekti, socialni demokraci so brezčastna sodrga; Hummer: apaši, brezčastneži, stranka apašev, apaški vodja, brezčastni subjekti; Winarsky: predrzni poba, predrzni človek; Abram: predrzni poba, predrzni človek; Glöckel: treba bi ga bilo s pasjim bičem pretepsti; Löw se je podobno izrazil; Widholz ravnotako; Seitz: brezčastneži, nemška nacionalna zveza je brezčastna; Schürff: stranka apašev, apaški vodje, brezčastni subjekti, politični metalci blata (pravzaprav še bolj markantno), politični »Zuchthäuslerji«; Albrecht: apaška stranka, apaški vodje, brezčastni subjekti; Sommer isto. Drugi izrazi pa niso zaznamovani.

Nam sta tako socialna demokracija kakor nemškonacionalna zveza enako malo simpatični. Treba pa je pibiti, da je škandal provocirala socialna demokracija, ki sicer veliko govori o veljavi ljudske zbornice in njenih velikih nalogah, pa ne kaže toliko samopremagovanja, da bi brzdale svoje jakobinske instinkte, ki so pač najboljša sredstvo, da se ljudska zbornica diskreditira in njeno delo zavira. Ali bo to socialni demokraciji sami koristilo ali škodovalo, bo bodočnost pokazala.

Državni zbor.

Dunaj, 7. maja.

Mandat poslanca Silbererja.

Kakor so poročali časniki je socialnodemokratski poslanec Silberer začetkom leta ponesrečil v gorah. Predsednik dr. Sylvester je v zmislu poslovnika 1. aprila odposlal na njegov naslov pismo, naj se oglasi v štirinajstih dneh ali pa opraviči svojo odsotnost.

Ker ni odgovora, mora vlada razpisati dopolnilno volitev. Silberer je bil izvoljen na Dunaju v 3. okraju.

Proračunski provizorij.

Ker je izključeno, da bi odsek in zbornica do konca junija rešila državni proračun, je vlada danes predložila proračunski provizorij od 1. julija do konca leta.

Službena pragmatika.

Poročevalec Čeh je danes predložil poročilo o službeni pragmatiki za državne uradnike in uslužbence. Razprava v zbornici se prične morda še ta teden. Odsek je v hitrici predelal nekatere določbe, proti katerim se je vlada najodločneje upirala. Poročilo je jako obširno in pregledno. Poročilo so priložili razni statistični podatki. Vseh državnih uradnikov in uslužbencev je 38 kategorij, 427.564 oseb, katerih plače znašajo v tekočem letu 763.049.000 kron. Po vladnem načrtu bi se plače zvišale za 10.068.000 kron, po odsekovem sedanjem načrtu pa za okroglih 25 milijonov. Pokojnine presegajo že 100 milijonov. Obširneje poročam tekom razprave.

Nekaj zabave.

Danes je zbornica v teku štirih ur overovala 9 mandat. poslancev Buzek, Rauch, Kleski, Hagenhofer, Vojna, Debški, Singalevics, Ryhlik in Seidel. Med razpravo o verifikaciji mandata poslanca Seidla je nastal velik vihar. Seidl je namreč v svojem okraju na Češkem voditelj nemškonarodnih delavcev in kot tak odločen nasprotnik socialnih demokratov. Od zadnjih volitev pritajena jeza je danes z vso silo izbruhnila zopet na dan. Psovke so kar dežile iz tabora nemških poslancev na glave socialnih demokratov, ki so seveda merili z enako mero. Dvomim, če kdo najde vse psovke v najdebelejšem nemškem besednjaku. Konec je bil, da so opsovani poslanci zahtevali izvolitev grajalnega odseka, ki naj pouči može o dostojnosti in lepem vedenju.

Brambeni odsek

je včeraj popoldne nadaljeval splošno razpravo. Govorilo je šest govornikov, oglašanih je bilo še 22. Poslanec Pišek je izvajal:

Brambena predloga je sedaj najvažnejše vprašanje za državo in prebivalstvo. Število vojakov naj se pomnoži, zato pa naj se za pešce vojaška služba zniža na dve leti. Ta krvni da-

vek je že sedaj največje breme za prebivalstvo.

Presojati pa hočem to predlogo s stvarnega stališča. V prvi vrsti je treba naglašati, da so bistvene izpremembe skoraj nemogoče, ker moramo računati z Ogri, ki morajo skleniti enak zakon. Ta načrt je delo dolgotrajnih obravnav med raznimi faktorji. Vsaka izprememba bi se mogla izvršiti le sporazumno z Ogri.

Kmečki poslanci moramo grajati mnoge določbe v načrtu. In kot Jugoslovani moramo posebno obžalovati določbe državno-pravnega značaja. Glave so si ubijali mnogo časa že s § 3. iz samega strahu pred trializmom.

Z dveletno službo bodo vsi zadovoljni; obžalovati pa moramo, ker dveletna služba ne bode splošna. Jugoslovanski poslanci bi se končno še sprijaznili z načrtom, ko bi bili v državi ravnopravni z drugimi narodi. Čeravno so bili Jugoslovani najmočnejša obramba države na jugu, vendar se morajo še vedno z vso silo boriti za svoje pravice z močnejšimi narodi. Jugoslovani so stoletja branili državo na raznih bojiščih, za zahvalo morajo prenašati še zaničevanje. Vso kulturo so si morali Jugoslovani pridobiti z lastno močjo, proti volji svojih sosedov in raznih vlad. To bodo storili tudi v bodočnosti, ali je nasprotnikom všeč ali ne.

Glede olajšav vojaške službe pridejo v poštev paragrafi 30., 31. in 32., ki določajo, kdo more biti uvrščen v nadomestno rezervno. Olajšave dobe lastniki podedovanih posestev in družinski vzdrževalci proti določenim pogojem. Ako namreč posestvo presega določeno velikost, lastnik nima pravice do olajšave. Ta določba se mora predrugačiti v dogovoru z ogrsko vlado.

Jako kruta je določba, da se mora vsako leto dokazati pravica do olajšave v rezervi. Po § 32. pridejo iz družinskih ozirov še 4 odstotki vseh novincev v nadomestno rezervno, v Avstriji okroglo 4700 mož. Dalje je jako ostra določba, da je za delovno nesposobnost postavljena previsoka meja 65 let. Večinoma so kmetje in obrtniki že s 60. letom za delo nesposobni. Ta starost velja tudi za državne uradnike. Te olajšave niso v pravem razmerju z bremenom. Kmet že danes le s težavo dobi delavce. In če sam ni že popolnoma nezmožen za delo, vzamejo mu še edinega sina v vojaške. In če ima še druge

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.
(Dolge.)

XXXI.

Začeli so se težki dnevi, polni pričakovanja. Drugi napad je prišel šele za teden — in ni bil tako silen, kot prvi, toda Nelka se je čutila po njem še slabše. Shujšala je in oslabela v taki meri, da ni več izgledala kot deklica, ampak kot senca deklice. Plamenček njenega življenja je tlel tako slabo, da je bilo treba samo pihniti, pa bi ugasnil. Stanko je spoznal, da smrt ne potrebuje čakati tretjega napada, da bi jo vzela — in pričakoval je je vsak dan, vsako uro.

Sam je tudi shujšal in počrnel, kajti nesreča je presegala njegove sile in razum. Ko je toraj gledal na njen voščeni obrazček, je govoril sam sebi: »Zato sem jo toraj čuval, kot oko v glavi, da bi jo sedaj pokopali tukaj v džungli?« — in ni mogel razumeti, zakaj bi moralo tako biti. Včasih si je pa spet očital, da ji ni dovolj stregel, da

ni bil zanjo dovolj dober in pri taki priliki mu je tako žalost segla v srce, da si je hotel odgrizniti lastne prste. Bilo je v resnici preveč nesreče.

Nelka je pa sedaj spala skoraj neprenehoma in morda jo je to še držalo pri življenju. Stanko jo je pa budil nekajkrat na dan, da bi kaj zavžila. Pri teh prilikah ga je, kadar ni deževalo, prosila, da bi jo nesel na zrak, kajti nič več ni mogla stati na lastnih nogah. Včasih se je pa tudi zgodilo, da je zaspala v njegovem naročju. Vedela je, da je zelo bolna in da lahko vsak dan umrje. Kadar je bila bolj pri moči, je govorila o tem s Stankom, toda vedno jokuje, ker se je bala smrti.

»Jaz se nikdar več ne vrnem k papanu«, rekla je nekega dne, »ti pa povej papanu, da mi je bilo jako hudo — in prosí ga, da bi prišel sem k meni . . .«

»Vrneš se«, odvrnil je Stanko.

In ni mogel več odgovoriti, ker ga je dušil jok.

Nelka je pa govorila dalje z zaspanim, komaj razumljivim glasom:

»Papa pride in tudi ti prideš nekoč . . . kaj ne?«

Pri teh mislih je nasmeh razjasnil njen shujšani obrazček, čez trenotek je pa spet spregovorila, še tišje:

»Toda meni je tako hudo . . .«

To rekši je oprla svojo glavičico ob njegovo ramo in pričela plakati, on je pa premagal lastno bolelost, pritisnil jo na prsi in odvrnil živahno:

»Nelka, jaz se brez tebe ne vrnem in . . . in nikakor ne vem, kaj bi brez tebe počel na svetu.«

Nastalo je molčanje, med katerim je Nelka spet zaspala. Stanko jo je nesel k drevesu, toda komaj je stopil v votlino, ko je prišel Kali s skalne višine in mahaje z rokama začel klicati z razburjenim in prestrašenim obrazom:

»Veliki gospod, veliki gospod!«

»Kaj hočeš?«, vprašal je Stanko.

Zamorec je pa iztegnil roko, pokazal proti jugu in rekel:

»Dim!«

Stanko je prislonil dlan k očem, in pogledal napeto v pokazani smeri, ter res zagledal v rudečkastem blesku že nisko stoječega solnca steber dima, ki se je dvigal v daljavi med džunglo, med vrhovi še daljših, že precej visokih dveh pogorij.

Kali se je stresel na celem telesu, kajti dobro je še pomnil strašno sužnjost pri derviših in bil je prepričan, da je to njihov tabor. Stanku se je tudi zdelo, da to ne more biti nikdo drug, kot Smain in v prvem trenutku se je tudi strašno prestrašil. Še tega je

manjkalo! Poleg smrtne bolezni Nelkine — derviši! in spet sužnjost in spet vrnitev v Fašodo ali v Hartum v Mahdijevo pest ali pod Abdullahijev bat. Ako jih vjamejo, umre Nelka prvega dne, on ostane pa suženj celo življenje. Ako bi pa tudi kdaj zbežal, čemu mu življenje in čemu mu svoboda brez Nelke? Kako bi pogledal v oči očetu ali gosposdu Rawlisonu, ako bi jo derviši vrgli po smrti hijenam, on bi pa nič ne mogel povedati, kje je njen grob.

Take misli so mu švigale po glavi kot bliski. Naenkrat je začutil neodoljivo željo pogledati Nelko in obrnil se je k drevesu. Med potjo je zapovedal Kaliju, naj ugasne ogenj in nikar ne kuri ponoči, potem je pa šel v votlino.

Nelka ni spala in se je čutila bolje. To je tudi takoj povedala Stanku. Saba je ležal pri nji in jo ogreval s svojim velikim telesom, ona ga je pa lahko gladila po glavi in se nasmehnila, kadar je hlastnil z gobcem po drobne praške trhljadi, ki so se zibali v svetli drči, katero so tvorili v drevesu zadnji žarki zahajajočega solnca. Bila je očitno boljše volje, kajti za trenotek se je obrnila s precej veselim obrazom k Stanku:

»Morebiti pa ne umrjem?«

»Gotovo ne umrješ«, odvrnil je Stanko. »Ako se po drugem napadu po-

sine, ki pa ga ne morejo podpirati, potem se more pač sklicevati še na § 32. Toda število teh je tako omejeno, da bodo mnoge opravilne prošnje odklonjene. Zato moramo zahtevati, da se olajšave za kmečke sinove razširijo. Toda o tem hočemo obširneje govoriti v podrobni razpravi.

Reforma poslovnika.

Splošna in utemeljena je trditev, da je zbornični poslovnik že davno zastarel. Ustvarjen je bil v dobi, ko parlamenti še niso poznali obstrukcije in so tudi posamezni poslanci imeli več spoštovanja do parlamenta. Ako je na primer pokojni dr. Smolka kot predsednik ali baron Chlumetzky poslanca zaradi neparlamentarnega izraza posvaril in poklical k redu, je to vzbudilo v zbornici senzacijo. Zadnja leta pa je tako posurovel parlamentarni ton, da se predsednik že več ne zmeni za navadne psovke. Iznajdljivi poslanci so tudi zasledili že one vrzeli starega poslovnika, skozi katere morejo vtihotapljati obstrukcijo orožje. Nekateri vrzeli je pač zamašil znani nujni predlog Krek-Kramar, vendar pa poslovnik reži, kakor razsušena ilovica.

Vlada je bila že pred leti z načrtom novega volilnega reda predložila tudi reformo poslovnika. Tačas je bila najugodnejša prilika za to potrebno reformo, ki bi jo bila zbornica zvožila s pripravo volilnega reda. Odsek se že dolgo bavi s tem za zbornico perečim vprašanjem. S posebno resnostjo se je poprijel tega dela dr. Steinwender, ki je izdelal več izprememb. Te merijo na to, da se po možnosti omeje brezplodne razprave in potrata časa.

Tako določa načrt, da se o državnih pogodbah vrši samo splošna razprava. Vsaka taka pogodba je itak že preje dogovorjena po dolgih pogajanjih; zbornica jo more sprejeti v celoti ali zavreči.

Dalje predlaga odsek, da mora biti v zbornici določeno število poslancev samo pri glasovanju in volitvah. Dolej velja določba, da more tudi med razpravami nagajiv poslanec zahtevati, naj se »zbornica presteje«. Če ni navzočih vsaj 100 poslancev, mora predsednik zaključiti sejo.

Interpelacije na vlado so že ob vso veljavo. Le v izrednih slučajih odgovarja vlada na interpelacije. Načrt pa določa, da mora vlada, oziroma interpellirani minister odgovoriti v šestih tednih ustno ali pisмено ali pa odkloniti odgovor z napovedbo vzrokov.

Grda razvada je tudi, da razni poslanci potem interpelacij spravijo v javnost pornografije in druge kaznjive spise. Načrt pa pooblašča predsednika, da sme take zmazke peresnih junakov odklanjati.

Za obsežne načrte zakonov more zbornica skleniti permanentne odseke. Načrt nasvetuje, da se potem v zbornici vrši le splošna razprava o predložitvi odseka. Ta nova določba pa se mi ne zdi srečna. Pred leti smo v permanentnem obrtnem odseku tri mesece jako marljivo in vztrajno kovali novi

čutiš močnejša, tretji nikakor ne pride.

Ona je pa začela grbančiti obrvi, kakor da bi nekaj premišljevala, ter je rekla:

»Ako bi imela oni grenki prašek, ki mi je tako dobro storil po tisti noči z levi, — veš? — bi mi niti na misel ne prišlo umreti, niti toliko!«

In pokazala je na prstu, kako malo bi v tem slučaju mislila na smrt.

»Ah!« odvrnil je Stanko, »ne vem, kaj bi dal za prašek kinine.«

In mislil je, kako bi, ako bi je imel dovolj, pogostil Nelko, če tudi z dvema praškoma naenkrat, potem bi jo pa zavil v plet, posadil pred sabo na konja — in odrinil takoj proti nasprotni strani, kot se je nahajalo taborišče dervišev.

Med tem je zašlo solnce in džungla se je naenkrat potopila v temo.

Deklica je govorila še kake pol ure, Stanko je pa premišljeval dalje o derviših in o kinini. Izmučena, toda izvanredno iznajdljiva njegova glava je začela delovati in tvoriti načrte, enega drznejšega in pogumnejšega od drugega. Najprej je začel premišljevat, če ta dim na južni strani prihaja v resnici iz Smailnovega tabora. Mogoče da bi to bili derviši, zamogli bi pa tudi biti Arabci z nad bregov Oceana, ki so prirejali velike pohode v globino celine po slonovo kost in po sužnje. Ti niso imeli nič skupnega z derviši, ki so jim kvarili trgovino. Mogoče tudi, da bi bil to tabor Abesincev, ali pa kakšna pogorska zamorska vasica, kamor še niso prišli roparji ljudij. Ali bi ne kazalo, da se o tem prepričam?

(Dalje.)

obrti red iz leta 1907. V odseku so bile zastopane vse politične in socialne stranke od najradikalnejšega socialnega demokrata do zarjavelega konservativca. Skoraj vsi važnejši sklepi so bili mogoči le potomi kompromisa. In tak ričet naj bi zbornica pogoltnila brez izbire! Ali vzemimo prvotni odsekov izdelek službene pragmatike za državne uradnike in uslužbence. Tačega načrta zbornica vendar ne bi mogla sprejeti brez izpremembe! Priznati pa se mora tudi, da večina govornikov v nadrobni razpravi ponavlja govore iz splošnih razprav. Vprašanje je torej odprto.

Posebna novost v načrtu pa je odškodnina za dnevne poslancem. Odsek predlaga, naj se odpravijo dnevne ali dijete za poslance in določijo stalne letne odškodnine za izdatke, stanarino itd. Svote odsek ni določil in to delikatno vprašanje prepustil zbornici in vladi. Brez najmanjšega dvoma bodo planili ravno po tem predlogu vsaj vsi propali kandidati in pa mnogo takih, ki zahtevajo od poslancev »blago srce in odprte roke«. Morda se dobe med poslanci tudi stiskači, ki prebivajo v podstrešnih beznicah in na večer požirajo le slino, toda mnogo jih je, ki morajo dokladati dietam, četudi ne obiskujejo dvornih gledališč in konjskih dirk. Gotovo je tudi, da bodo razprave vohče krajše in stvarnejše, delo v zbornici uspešnejše, ako se za poslance določijo letne odškodnine.

Dalje določa odsek, da se okrajšajo govori, zbornične seje in stvarni popravki omeje na pet minut. Prvo branje predlog naj se vrši, če to zahteva vsaj 100 poslancev. Za govornike naj se napravi poseben govorniški oder. Razgrajče more zbornica izključiti za pet dni, v ponovnem slučaju za štirinajst dni. To so bistvene izpremembe, ki jih nasvetuje odsek.

Občinski svet Ljubljanski.

Ljubljana, 7. majnika 1912.

Župan dr. Ivan Tavčar otvori sejo ob 6. uri 8 minut zvečer. Za zapisničarja imenuje občinska svetnika Hudo vernika in Ložarja. Deželno vlado zastopa vladni svetnik Kremenšek.

Josip vitez Gorup. — Ljudevit Dimitz.

Župan izvaja: Dne 25. aprila 1912 je umrl Josip vitez Gorup (občinski svetnik i vstanejo), častni meščan ljubljanskega mesta, za katero si je pridobil obilo zaslug. Stolnemu mestu Ljubljana je bil najboljši, najdražji dobrotnik. Župan naznanja, da se je udeležil pogreba na Reki in da je položil na njegovo krsto venec s trakom z mestnimi barvami. Rodbini je izrekel sožalje mestne občine. Izprosi si dovoljenje, da se sme znak sožalja občinskega sveta zabeležiti v zapisnik današnje seje in da sme o tem obvestiti rodbino.

Nadalje se spominja župan, da je umrl na Dunaju Ljudevit Dimitz, ki si je zlasti za časa potresne pomožne akcije pridobil zaslug za mesto Ljubljano in da je izrekel rodbini sožalje.

Tekmovalno streljanje planinskih polkov. — Nabiralni kanali.

Župan javi, da so povabili domobranski regimenti občinski svet k tekmovalnemu streljanju, ki bo v Ljubljani od 17. do 24. t. m.

Občinskim svetnikom se je razdelilo natiskano strokovnjaško mnenje inženirja Ljudevita Rotha o zgradbi dveh nabiralnikov na desnem in na levem bregu Ljubljanske v reki z dvema zavorama, ki naj se napravita v Ljubljani. Inženir Roth nasvetuje, naj bi se napravila druga zavora v Ljubljani kakih 150 metrov nižje šentpeterskega mostu. Predlaga, da naj se v soboto zvečer ob 6. uri vrši v občinski posvetovalnici svobodni razgovor o tej zadevi. Inženirji bodo ob tem posvetoivanju, ki ni obvezno, pojasnjevali stavljena jim vprašanja.

Novi častni meščani Maks Pleteršnik, Vaso Petričič in Fran Doberlet.

O samostalnem predlogu občinskega svetnika Detela in o županovem dopisu glede na imenovanja častnih meščanov poroča občinski svetnik Višnikar. Predlaga, da naj se imenuje za častnega meščana šolski svetnik Maks Pleteršnik, ki je v Ljubljani že od leta 1872. O njegovih zaslugah bo pa predlagatelj, občinski svetnik Detela, ki je sam odličen slovenski pisatelj, govoril. — Vaso Petričič biva v Ljubljani že nad 50 let. Kot ljubljanski občinski svetnik je sodeloval 21 let, sedem let je bil podžupan, več let je bil predsednik Trgovske in obrtne zbornice, tako tudi predsednik Mestne hranilnice. Za službo je bil odlikovan leta 1898. z viteškim križcem Franc Jožefovega reda. Znani gospod Fran Doberlet se upravičeno imenuje oče slovenskega

gasilstva. Ustanovil je ljubljansko gasilno društvo, ki mu je bil od leta 1870. do leta 1899. predsednik. Ostal je predsednik Zveze kranjskih gasilnih društev. Doberlet ni samo častni član velikih slovenskih, marveč tudi vatrogarskih društev v Zagrebu in v Karlovcu. Častno addresso mu je tudi izročila mestna občina.

Občinski svetnik dr. Detela o zaslugah Pleteršnika

izvaja med drugim: Profesor Maks Pleteršnik je slavil dne 3. decembra leta 1910. svoje 70. leto. Čestitalo se mu je od vseh strani. Slovenska Matica ga je imenovala za svojega častnega člana. Ko bi bil posloval ljubljanski mestni zastop, bi ga bil tudi najbrže imenoval za častnega meščana. Ni treba njegovih zaslug, ki si jih je pridobil za slovenski narod, naštevati, znane so povsod, kjer je deloval. Sodeloval je z Miklošičem in objavil svoja dela v raznih publikacijah. Govornik se peča z velikimi zaslugami, ki si jih je pridobil profesor Pleteršnik, ker je uredil II. del Wolfovega slovarja, katero delo je izvrševal deset let. Ob 70letnici se spominjamo zaslužnega moža! (Ploskanje pri občinskih svetnikih S. L. S.)

Predlogi, da se imenujejo Maks Pleteršnik, Vaso Petričič in Fran Doberlet za častne meščane, obveljajo soglasno.

Izprememba licejskega štatuta.

Občinski svetnik Višnikar poroča o dopisu kuratorija mestnega dekleškega liceja glede na izpremembo licejskega štatuta in predlaga, naj se § 27. štatuta tako izpremeni, da kuratorij izvršuje disciplinarno preiskavo zoper licejsko učiteljsko ter razsoja v prvi instanci o disciplinarni kazni.

»Potrebno je, da se ves štatut prena-reli.«

Občinski svetnik dr. Zajec: Priznam, da je ta štatut potreben preosnove, a da so tudi drugi štatuti potrebni preosnove v tem smislu, kakoršen je zdaj tu položaj, ko niste več sami med seboj. Preosnove je v tem oziru potreben licejski štatut. Pričakoval je, da pridejo z raznimi tozadevnimi predlogi, a se je motil. Gre le za eno preosnovo, da se disciplinarna moč kuratorija ojači, čemur se pa ne moremo pridružiti. Če bi bili gospodje tudi predlagali, da naj se volijo v kuratorij zastopniki manjšine, bi ne ugovarjal. Zato pa predlaga: Štatut naj se vrne odseku, ki izdelaj nov sedanji razmeram primeren štatut.

Občinski svetnik Etbina Kristan podpira predlog občinskega svetnika dr. Zajca, ker demokratičnemu duhu našega časa gotovo ne odgovarja, ker niso, kadar gre za njih personalne zadeve, zastopani tudi šolniki v kuratoriju.

Dr. Trillerjeva blamaža.

Občinski svetnik dr. Triller tolaži občinskega svetnika Kristana, češ, da je veliko šolnikov v kuratoriju. (Klici: Liberalni šolniki!) Dr. Zajcu odgovarja, češ, zakaj da je deželni odbor liceju odrekel podporo. (Občinski svetnik Ložar: »To nič ne spada zraven, mi smo v občinskem svetu!«)

Občinski svetnik dr. Zajec: Ker me je dr. Triller počastil, da se je zaletel v deželni odbor, češ, da ni naklonjen liceju, ker mu je odrekel podporo, bi dr. Trillerja opozoril na dogodke, ki so to povzročili, (Nemir med liberalci), ki so ravno tako dobro znani dr. Trillerju, kakor so znani meni. (Štefe: »Takrat se je šlo za Reisnerja!«) Vi ste tako postopali, da ste pregnali iz kuratorija odličnega šolnika, tako koncilijantnega moža, kakor je naš somišljenik dr. Detela. — Zato je deželni odbor bil prisiljen odreči podporo, ker je čisto jasno, da najvišja avtonomna oblast kaj takega od Vas ne more trpeti.

Dr. Tavčar: »Tu smo v občinskem svetu. Vi pa govorite z Vi.« — Dr. Zajec: »Ne vem, ali imam jaz besedo ali dr. Tavčar.« (Veslost in pritrjevanje.) Dr. Zajec: »Poslovni red določa...« — Dr. Tavčar: »Znam brati, ostanite pri stvari, sicer Vam vzamem besedo!« (Štefe: »Najbolje je, da pustiš liberalne šolnike pri miru, pa bo lep mir! Če bo g. župan tako postopal, bomo pa k vsaki točki tri ure govorili. (Veslost in ploskanje. Nemir med liberalci.) Med tem je prišlo med občinskima svetnikoma Černetom-Skerjanom in občinskim svetnikom Štefeto do burnega prizora, ker je občinski svetnik Černe zaklical Štefetu, ki je opozarjal na § 13 poslovnika: »Ven z njim!« Župan je pozneje radi te kontroverze oba poklical k redu.

Nato dr. Zajec konča svoja izvajanja, ki naglašajo, da zdaj, ko niso liberalci več sami v občinskem svetu, pa hočejo razširiti kompetenco raznih kuratorijev. Ker se dr. Triller razburja, mu dr.

Zajec svetuje, da bi bilo gotovo umestnejše, da bi se liberalci ne razburjali, ampak da bi vrnili predlogo odseku, ki naj jo predela primerno sedanjim razmeram. (Odobrovanje pri S. L. S.)

Po končnih Višnikarjevih predlogih obvelja z glasovih liberalcev odsekov predlog.

Ostala poročila personalnega in pravnega odseka.

Odobri se prošnja Matije Maliča za zagotovitev sprejema v ljubljansko občinsko zvezo. — Zavrne se priziv U. Zupanca in Salezijanskega zavoda na Rakovniku proti odloku mestnega magistrata radi poprave Rakovniške ulice.

Na zahtevo občinskega svetnika Pammerja se izvoli po listkih kot zastopnik mestne občine v deželno zvezo za tujski promet Röthel.

Poročila finančnega odseka.

Za izdajo zgodovine domačega c. kr. pehotnega polka št. 17 se dovoli 500 kron. Izplača se zdaj 250 kron, 250 kron se pa izplača, ko se izda zgodovina tudi v slovenskem jeziku.

Prošnja »Österreichischer Bühnenvereine« na Dunaju za podporo se odkloni.

Akademikemu društvu »Ilirija« v Pragi se dovoli 50kronski prispevek za nagrobni spomenik Janu Legu.

Pripravljalnemu odboru za IV. jugoslovansko umetniško razstavo v Belgradu se dovoli 100kronski prispevek.

Petru Šterku se še nadalje prepusti potresno posojilo.

Ugodi se prošnja Franca Goloba za izbris zastavne pravice glede na potresno posojilo.

Kreditno društvo ljubljanske mestne hranilnice.

Računski zaključek kreditnega društva Mestne hranilnice ljubljanske se odobri in se dovoli zvišati dotacijo od 800.000 na 900.000 kron. Občinski svetnik Pammer ugovarja, da bi se dotacija zvišala za 100.000 kron. Ugovarja mu občinski svetnik Bonač, češ, da je nesrečni 20. september napravil velikansko škodo (Dr. Zajec: Čuj! Čuj!) in da je Kranjska hranilnica mnogim kredit odpovedala.

Podpora Dramatičnemu društvu in Ljudskemu odru.

Občinski svetnik Reisner podpira prošnjo Dramatičnega društva, ki prosi izredne podpore. Gledališni igralci se niso mogli zopet nastaviti. Dne 1. aprila je potekla funkcijska doba ravnatelju Govekarju in zdaj ni nobenega vodstva. Predlaga: Dramatičnemu društvu naj se dovoli za leto 1911/1912 izredna podpora 6000 K, da se pokrije deficit, za leto 1912/1913 pa izredna podpora 6000 K pod pogojem, da se takoj igralci nastavijo. Kot blagajnik in tajnik Dramatičnega društva naj se nastavi mestni uradnik proti mesečni nagradi 50 kron.

Župan: »To je že prav, kje naj pa župan dobi pokritje. Ali ste gospodje skrbeli tudi za pokritje?«

Poročevalec: Predlagam še, da se župan pooblasti najeti po svoji previdnosti tekoče posojilo.

Župan: Tako je pravilno. K besedi se je oglasil občinski svetnik dr. Zajec.

Občinski svetnik dr. Zajec: »V nekaki taki zadregi, kakor »Dramatično društvo«, se nahaja tudi »Ljudski oder«. Priredil je 25 dramatičnih predstav, vzdrževal dramatično šolo. Kakor »Dramatično društvo« sklepa tudi »Ljudski oder« z znatnim primanjkljajem. Stavi še dodaten predlog: »Ljudskemu odru« se dovoli podpora 500 K, če vloži prošnjo za njo.« (Pritrjevanje pri občinskih svetnikih S. L. S.)

Dr. Novak ugovarja predlogu dr. Zajca, češ, da naj podpira »Ljudski oder« bogati stric deželni odbor (Klici pri občinskih svetnikih S. L. S.: »Koliko je pa dobil?«) Dr. Tavčar: Za tistih 500 K pa res ni potreba toliko govoriti. Dr. Zajec: Ljudski oder žal nima tistega bogatega strica, o katerem je govoril dr. Novak. Primeroma več kot Ljudski oder je dobilo od dežele Dramatično društvo. Občinski svetnik Kristan v daljšem govoru izvaja, da tudi s temi predlogi, če se sprejmejo, ne bo rešeno vprašanje slovenskega gledališča. Ne želel bi pa junktima med Dramatičnim društvom in Ljudskim odrom. Predlaga: Dramatično društvo se pozivlja, da poda občinskemu svetu jasno sliko gmoletnega, umetniškega in socialnega položaja slovenskega gledališča ter prospekt, kako bi bilo mogoče zagotoviti bodočnost gledališča kot umetniškega zavoda.

Pri glasovanju obveljajo predlogi poročevalca kakor tudi dodatna predloga občinskih svetnikov dr. Zajca in Etbina Kristana z veliko večino,

Stavbne zadeve.

Za nujne poprave v mestnem kopalisku Koleziji se dovoli 220 K, za cesarski paviljon v mestnem logu pa 450 kron.

Opozicija skrbi za sklepčnost.

Ko naj bi sklepal občinski svet o odklonitvi prošnje Andreja Šarabona za izpremembo regulacijskega načrta za Ahačjevo cesto, je posvetovalnica nezadostno zasedena. Občinski svetnik Štefe: »Gospod župan, mi nismo sklepčni!« (Veslost.) Župan: Prepustite le meni, da skrbim za sklepčnost. Če se pokaže, da nismo sklepni, bomo pa zaključili sejo! (Veslost.) Župan dr. Tavčar zvonil. Na županovo zvonjenje se posvetovalnica zasede in se seja sklepčno nadaljuje. Odkloni se soglasno Šarabonova prošnja. Ne ugodil se prošnja Valentina Accetta za izpremembo regulacijskega načrta na Trnovskem pristanu. Reši se prošnja Franceta Kandara za razdelitev njegove parcele št. 185/2 kat. občine Karlovske predmestje tako, da se predloži deželnemu odboru in deželni vladi. Mestni travnik ob Dolenski cesti se za zdaj še ne parcelira, kakor je predlagal občinski svetnik Likozar.

Poročevalec predlaga: Dovolj naj se 700 K za napravo pisarja ob Karlovškem mostu. Župan naj komisionelno določi, kje da naj stoji pisar. Župan: Glasujemo o predlogu, da se dovoli 700 K za ta pisar in da bo mogel župan poiskati, kje da naj stoji. (Veslost.) Obvelja.

Razpis del za most na Prulah.

Poročevalec stavbnega odseka predlaga, da naj se dovoli razpisati konkurenčnim potom načrte in proračune za nameravani most na Prulah.

Občinski svetnik Šerjak toplo priporoča, da naj se stvar tako pospeši, da ko se Ljubljana regulira, bo ta stvar že prej dogotovljena ter da zopet ne bo ostalo pri obljubah. Most naj bo modern, ne razkošen, (Klici: Brez lintvarjev! — Veslost.) praktičen, dovolj širok in da ne bo kakih lintvarjev.

Župan dr. Tavčar: Le bodite prepričani, da bo most praktičen in ne razkošen in da lintvernov prav gotovo ne bo. (Veslost.)

Poročevalec predlog obvelja.

Poprava trotoarjev v Florijanski ulici.

Poročevalec stavbnega odseka predlaga, da naj se popravijo trotoarji v Florijanski ulici. Občinski svetnik Šerjak podpira predlog in obenem opozarja na potrebo, da se popravi zdaj zasuti kanal. To povzroča tako blato, da bi se kmalu morali voziti po Florijanski ulici z gondolami, kakor v Benetkah. (Veslost.) Opozarja na potrebo kanalizacije v Florijanski ulici, Starem trgu. Je, da se popravi trotoar, vender naj bi se potem, ko se izvrši kanalizacija sploh, napravil ondi nov trotoar. Stari trg naj bi se tlakoval.

Zveza Komenskega ulice z Ilirsko ulico.

Glede na samostalen predlog občinskega svetnika Jegliča glede na zvezo Komenskega ulice z Ilirsko ulico se sklene, da se izvrši poizvedbe. Občinski svetnik Jeglič naglašja, da naj se stvar pospeši. Zveza Ilirske ulice s Komenskega cesto je nujno potrebna, da se razbremenijo ozka Sv. Petra cesta s svojim velikanskim in obsežnim prometom. Potrebno je, da se glede na to hitro potrebno ukrene.

Regulacija Martinove ceste.

Odsek o samostalnem predlogu občinskega svetnika Marinka glede na regulacijo Martinove ceste predlaga, da naj se vrše pogajanja o odstopu sveta s prizadetimi posestniki.

Občinski svetnik Marinko: Naj bi se kmalu začela pogajanja s posestniki. Na Martinovi cesti je promet vsak dan večji.

Župan: Če bodo srca posestnikov nasproti občini mehka, bo hitro šlo, če bodo pa trda, bo dlje časa trajalo.

Prevreditev mestne kopelji v Koleziji. — Potreba ljudskih kopalšč.

Sklene se prirediti načrte in proračune za preureditev mestne kopelji, da se priredi tudi ženska kopel.

Občinski svetnik dr. Zajec: Priznati moramo, da sedanja kopaljša ne zadostajo. Naša mestna kopel je borna. Vprašanje kopelji se mi zdi važno. Želim si prilike, da bolj obširno razmotrimo vprašanje kopalšč. Predpogoje imamo. Saj imamo v bližini dve veliki reki. Upajmo, da nas le še kdaj povede električna železnica do Save, kjer bi imeli tako lahko solnčne, zračne, peščne in druge kopelji. Stvar se mi zdi važna v zdravstvenem oziru. Boljši ljudje imajo kopelji doma, za revnejše pa ni zadostno skrbjeno. Predlagam, naj se predlog vrne odseku, kako naj

bi se na širši podlagi rešilo vprašanje kopelji. Dr. Triller, ki predseduje mestu župana, želi, naj bi se smatrala izvajanja občinskega svetnika dr. Zajca kot resolucija, kar tudi obvelja z veliko večino.

Delna kanalizacija Emonske ceste.

Poročevalec predlaga, da naj se dovoli za polaganje cementnih cevi od Jakopičevega vogala do Gradašče 1150 kron. Občinski svetnik Bahovec želi, naj se počaka s polaganjem cevi toliko časa, da se regulira Emonska cesta. Smole pravi, da se Emonska cesta ne bo regulirala in da nas več ne bo, ko se bo ta cesta regulirala. (Presenečenje.) Občinski svetnik Bahovec poudarja, da se je regulacijo hišnim posestnikom obljubovalo. (Klici: »Take so liberalne volivne obljube!«) Občinski svetnik Ložar opozarja, da je to nespornost, ker se v dnevnem redu današnje seje navaja delna regulacija Emonske ceste, mesto delna kanalizacija. Nesporazumljenje tiči v tem, ker se cesta ne namerava regulirati in se o tem v stavbinskem odseku ni razpravljalo, marveč le o delni kanalizaciji. Inženir Prelovšek je v stavbinskem odseku pojasnil, da bi bila ta delna kanalizacija Emonske ceste odveč, ker se namerava itak v treh tednih predložiti odseku načrt o splošni kanalizaciji cele Ljubljane, pri kateri se seveda vpošteva tudi kanalizacija Emonske ceste. Počakajmo, da dobimo v pretres načrt o splošni kanalizaciji, ker nikakor ne kaže, da bi izvršili delno kanalizacijo Emonske ceste in vrgli 1150 kron proč, medtem ko se itak mora izvesti splošna in seveda tudi kanalizacija Emonske ceste. Predlaga, naj se predlagana kanalizacija zato zdaj ne odobri. Poročevalec nato omeni, da je v svojem poročilu prezrl zadnji odstavek odsekovskega sklepa, ki meri na odklonitev delne kanalizacije. Odsekovski predlog ki meri na odklonitev delne kanalizacije, se nato sprejme.

Samostojni predlogi občinskih svetnikov S. L. S.

Cestne zadeve.

Občinski svetnik S. L. S. Jeglič je vložil naslednja samostojna predloga:

a) Emonska cesta naj se zveže čim najhitreje mogoče v smeri proti obrtni šoli z Gorupovo ulico, da se pripravi dohod k tej šoli.

b) Od Gosposke ulice naj se napravi v ravni smeri prehod na Cojzovo cesto.

Občinski svetnik S. L. S. Marinko je vložil samostojni predlog, naj se iz zdravstvenih in sanitarnih ozirov izvrši kanalizacija Martinove ceste.

Preuredba skrbi za mestne reveže.

Občinski svetnik S. L. S. Ivan Štefe je vložil sledeči samostojni predlog: Z ozirom na slabo stanje mestnih financ skleni občinski svet, da se črtajo mestnim uradnikom nagrade, ki jih imajo za nadzorstvo ubožnih hiš. Za to nadzorstvo naj se mestu pridobijo privatni gospodje iz raznih strank, ki imajo toliko karitativne zavesti, da bodo svoje delo postavili v korist mesta in mestnih revežev brezplačno na razpolago. Taki gospodje bodo imeli za tako delo mnogo več smisla kot marsikateri mestni uradnik; taka ureditev bi bila v korist mestu in v korist mestnim revežem, katerim bi tako organizirano nadzorstvo pridobilo v marsikaterem slučaju še kako podporo. Stopi naj se v tej zadevi tudi v zvezo z ljubljanskimi Vincencijevimi konferencami.

Podžupan dr. Triller ob 9. uri zaključil sejo. Nerešeni dnevni red se obravnava danes v seji, ki se prične ob 6. zvečer.

OGRSKA KRIZA.

V večerajnji seji ogrske zbornice je izjavil rumunski poslanec Mihali, da zastopa njegova stranka stališče splošne, enake in tajne volilne pravice. Najodločnejše ugovarja, ker narodnosti, ki na Ogrskem že nad tisoč let prebivajo, naziva Lukacs ptujce. Protestira proti izjemnemu stanju na Hrvaškem.

Szabo izjavlja, da bo kmečka stranka z vsemi sredstvi nastopala proti brambni preosnovi.

Grof Pejačević, ki je banoval, ko je gospodarila pod nadbanom Supilom koalicijska na Hrvaškem, izjavi, da je pomirjen zato, ker Lukacs na Hrvaškem nadaljuje Khuenovo politiko in ker Lukacs obeta, da izpremeni železniško pragmatiko. Ko se reši brambna predloga, se rešijo tudi ostala sporna vprašanja. Zaupamo trenutku, ko se reši bramb. preosnova, ker bo skupna vlada izvedla, kar je obljubila in jo bomo potem lahko podpirali. Mislil je seveda mažarone. Značilno je tudi, da Pejačević ni obsodil komisarijata na

Hrvaškem. Ali se že morebiti strinja z njim?

Popović izjavi v imenu manjšine Hrvatov, da so z imenovanjem kraljevega komisarja na Hrvaškem prenehali poslanski mandati. Če se kljub temu hrvaški poslanci razprav udeležujejo, store to zato, ker vladajo o tem vprašanju različna mnenja. Za dejanja kraljevega komisarja je odgovoren ministrski predsednik, ki komisarijata niti zagovarjati ne more. Zalostno je, ker morajo dalmatinski poslanci o lastnih in hrvaških koristih razpravljati v Avstriji. Hrvati vladi ne morejo zapupati, dokler bo obstajal komisarijat na Hrvaškem. Justhovec Lovassy želi, da se komisarijat na Hrvaškem kmalu odpravi.

BOJI TURKOV Z BOLGARI NA BAL-KANU.

V okolici Ochride so se spopadli turški orožniki z neko bolgarsko četo, ki je metala ročne bombe. Ustreljena sta bila dva četaša in en orožnik, dva orožnika sta pa bila ranjena. Pri Devedbagajrdumu blizu Palanke se je tudi bil hud boj orožnikov z močno bolgarsko četo. Na obeh straneh je padlo in je bilo ranjenih več mož. V Papadiji so našli v stanovanjih Bolgarov pet bomb in več Manlicherjevih pušk.

Dnevne novice.

+ **Priglasenje za evharistični kongres.** Nabiralne pole za udeležence so se razposlale vsem župnim uradom po deželi. Če bi se morda kje priglasilo večje število udeležencev, kakor je razpredelkov na poli, se pole lahko še dopoljuje. Kot zadnji termin za priglasenje je določen praznik presv. Rešenjega Telesa, ki je 6. junija. Ker je ljudstvo že zelo pripravljeno na kongres, se v enem mesecu lahko vsak odloči, ali pojde ali ne. Čimprej bomo na Dunaj sporočili število naših udeležencev, tem gotoveje bomo dobili potrebna prenočišča. — **Za Ljubljano** so se nabiralne pole istotako razposlale župnim uradom, dalje članom pripravljalnega odbora in še nekaterim drugim. Ako še kdo želi dobiti nabiralno polo, jo lahko dobi vsak dan v pisarni za evharistični kongres, ki je v **Alojziju v I. nadstropju št. 27.** Ravnotam se sprejemajo priglasitve posameznikov, ki se ne bodo vpisali pri kakem drugem nabiralcu, in prispevki za troške kongresa. V ta namen je pisarna odprta vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. Termin za priglasenje je za Ljubljano isti kakor za po deželi, to je 6. junij, praznik sv. Telesa.

+ **Kmečka zveza v Kranju** je imela v ponedeljek dne 6. t. m. mesečni shod, na katerem sta predavala deželni odbornik dr. Pegan o rešitvi agrarnega vprašanja po Mojzesovi postavodaji (III. knjiga, 25. poglavje) in sadjarski nadzornik Humek o sadjereji.

+ **Občinske volitve v št. Rupertu.** Št. Rupert, 7. maja. Nad osem mesecev se je vršil boj za občinske volitve. Drugi in tretji maj je pa odločil zmago S. L. S. Povdariti pa moramo tu takoj, da če so nasprotniki združili toliko glasov nase, je vzrok oseba Zupančiča, radi katerega je veliko domačih poštenih mož in večina volilcev iz št. Janža, Sv. Trojice, Mokronoga in Trebelnega volila z nasprotniki. Ako bi liberalci ne bili imeli Zupančiča, bi sploh ne bilo nobenega boja. V S. L. S. je bila železna disciplina in kar je volilo, je volilo radi prepričanja z nami. Kakor proti poslancu Hladniku so lagali tudi sedaj, da bo davek na vino, na sadni most, na kure, na šipe pri oknih itd. Begali so sem in tje volilce, grozili jim, toda večina šentrupeške fare se ni dala zbegati, ostali so ljudje zvesti in še bolj odločni. Večina v vseh treh razredih znaša 182 glasov.

+ **O laških vohunih** pravi prav primerno gošarka »Soča«: »Nam se zdi, da ni treba Lahom prav nič hoditi vohunit na Bohinjsko progno in kraje ob njej, to pa iz jednostavnega razloga — ker so že vse izvohunili, kar so hoteli izvohuniti; v Italiji imajo čisto natančne načrte o naši planinski železnici, v vseh podrobnostih. Ko so gradili železnico, se je govorilo, da so med delavci laški inženirji in oficirji, takrat in še potem so si preskrbeli vse, kar so hoteli. Sploh pa so v Italiji bolje informirani o naši deželi, kot pa mi o Benečiji.«

+ **Id davčne službe.** Višji davčni upravitelj Ivan Fink je premeščen od okrajnega glavarstva v Kočevju k c. kr. davkarji v Kočevju.

+ **V finančni straži** je premeščen višji finančni komisar II. razreda Jak. Skubic iz Kočevja v Ljubljano kot voditelj finančnostražnega nadzornega okraja II. Finančni komisar I. razreda Ignacij Lužar je premeščen iz Ljubljane v Mokronog, finančni komisar I. raz-

reda Alojzij Armelini je imenovan za voditelja finančnostražnega nadzornega okraja v Kočevju.

+ **Prezentiran** je za župnijo Tuničec g. J. Jakob Razbošek, ekspozit pri Sv. Joštu nad Kranjem.

+ **Kanonično umeščen** je bil danes na župnijo Krašnje č. g. Franc Spavovec, ekspozit na Vrhpolju pri Moravčah.

— **Na Erzlju nad Vipavo** je bil izvoljen županom Jožef Kobal, svetovalec pa Frančišek Verčon in Alojzij Sorta. Tako smo prišli po dveh letih, v katerem času je bila trikrat občinska volitev, vendar enkrat srečno do županske volitve. Seveda pripadajo vsi S. L. S.

— **Včerajšnja nevihta** je v ljubljanski okolici v Šmartnem pod Šmarno goro napravila znatno škodo. Strela je udarila v gospodarsko poslopje posestnice Marije Aleš. Strela je poslopje užgala in je poslopje do tal pogorelo. Zgoreli so tudi kmetijski stroji. Škoda se ceni okoli 5000 do 6000 K. Posestnica je bila zavarovana za 4000 K. Navihta je zahtevala tudi smrtno žrtev. Ko se je pripravljalo k nevihti, je šel Valentin Medved s sinom Jankotom in dvema vajencema, s katerimi je delal na polju, vedrit v gospodarsko poslopje Marije Aleš. Ko je v poslopje udarila strela, oplazila je Valentina Medveda in njegovega sina Jankota, katerega je tako hudo ožgala, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico, kjer je danes umrl. Oče je tudi precej ožgan, a je ostal doma.

— **Požari v ljubljanski okolici.** V Tacnu pod Šmarno goro je v ponedeljek zvečer ob 11. uri gorelo pri Janezu Robasu. Pogorela je hiša. Škode je nad 1500 K. — V soboto, 4. maja, je izbruhnil ogenj ob pol 12. uri dopoldne na hiši Valentina Ribiča v Gornjih Pirničah št. 38. Ogenj se je hitro razširil še na sosednja poslopja Janeza Šusteršiča št. 37 in Janeza Petača št. 36. Požar je uničil poslopja vsem trem gospodarjem. Domače gasilno društvo je bilo takoj na mestu in delovalo tako krepko, da se je posrečilo ogenj omejiti in preprečiti še večjo nesrečo. Ker je pihal veter in so sosednja poslopja s slamo krita, bi se bil ogenj silno razširil, ako bi ne bilo domačega gasilnega društva. Gasilec Janez Rozman je pri gašenju dobil opekline na roki. Zelo hitro so prišla na pomoč tudi gasilna društva iz Tacna, Sore in Vižmarjev. Domače gasilno društvo je bilo na straži vso noč. Hvala tudi gg. orožnikom iz Vižmarjev in Medvod, ki so bili takoj pri ognju in pomagali gasiti. Hvala tudi vsem sosednjim občanom in gasilnim društvom, ki so prihitela na pomoč. Škoda cenijo na 15.000 do 16.000 K, zavarovalnina pa znaša samo nekaj čez 13.000 kron. — Iz Medvod se nam poroča, da je zgorela oljarnica v Grabnu. Gospodar ima veliko škodo, ker mu je zgorelo olja za 1400 K.

— **Vrl živinorejec.** Posestnik in gostilničar g. Jože Rotar v Šmartnem pod Šmarno goro je prodal enega vola za 1020 K mesarju Marčanu v Ljubljani. Vol, tri in pol leta star, je tehtal 1000 kg.

— **Velik požar v Osjeku.** Pogorelo je v Osjeku poslopje veletržca Bele Springer. Škoda, pol milijona kron, je pokrita z zavarovalnino.

— **Najdeno okostje.** Kakor smo svoj čas poročali, se je našlo v hmelniških vinogradih okostje, o katerem je sedaj dognala sodnijska komisija, da okostje ni človeško, marveč od mlade živali, najbrže kakega junčka. Ker je v tamošnjih vinogradih splošna govoric o ubitem očetu, poročamo to v pomirjenje.

— **Tovarna C. Menger v Celovcu,** ki prodaja svoje blago večinoma po Kranjskem, noče izdajati slovenskih faktur. Na neko tozadevno zahtevo je odpisala, da doslej slovenski trgovci od nje tega niso zahtevali ter da se na posameznike ne more ozirati. Slovenski trgovci naj vendar vedno in povsod zahtevajo slovensko korespondenco, slovenske fakture, da bodo tako tudi nemške tovarne morale imeti slovenske nastavljenice!

— **Kdor še ni izbrisal iz svojega srca domovine,** naj se spomni, da krepko delo ob meji »Slovenska Straza« more izvršiti le, če ima dovolj sredstev. Narodni naš nasprotnik je po-žrtvovalen, med nami pa mora vsak žrtvovati, kar more, ako hočemo, da zajezimo nasprotnikov naskok na vero in jezik naših dedov. Zato hitite vsi z delom za »Slovensko Strazo«!

— **Očeta ubil.** Minulo nedeljo zvečer je med kmetom Petrom Kojičem v Dalju in njegovim očetom, ki je bil pijan, nastal prepri. Oče nato ni dopustil, da bi sin večerjal pri mizi in v svoji pijanski razburjenosti je vrgel skledo svoji ženi v glavo. nato pa z ve-

likim kuhinjskim nožem planil nad sina. Zena se je zagnala med oba ter možu nož izvila. Ves nastop je pa sina tako razburil, da je vrgel očeta na tla in ga večkrat s polenom po glavi udaril. Oče je čez pol ure izdihnil, sina so zaprli. Alkohol . . .

— **Nedeljski počitek za lekarnarje na Hrvaškem.** Med lekarnarji v Zagrebu in po ostali Hrvaški in Slavoniji se pričenja živo gibanje za doseg delnega nedeljskega počitka. Na deželno vlado je bila že pred precej časom vložena tozadevna spomenica, a odgovora še ni. Lekarnarji se pripravljajo na energično akcijo.

— **Katoliška gimnazija v Zagrebu.** Nadškofijski urad v Zagrebu se pogaja s hrvaško deželno vlado za nakup obeh zgradb na Šalati v Zagrebu; tu se je nameravala sezidati nova bolnišnica, a se je temelj izkazal kot neprimeren. Obe že zgrajeni poslopji bi sedaj služili za namestitev nove katoliške gimnazije.

— **Dvorni škof dunajski dr. Lovreno Mayer** je nevarno obolev in ker je že precej v letih, ni izključena katastrofa.

— **Izgon srbskega častnika iz Dubrovnika.** Podpolkovnik srbske armade Milovanović, ki je prišel, kakor je izjavil, zdraviti se v Dubrovnik, je dobil od policije nalog, da mora zapustiti Dubrovnik. Pritožba na namestništvo v Zader mu ni nič pomagala.

— **Za Strossmayerjev spomenik v Zagrebu** je risar g. Posilović razstavil nov načrt; spomenik bi tvoril velik slavolok s kiparskimi in slikarskimi deli, ki bi stal ob vhodu na Illico in Jelačićevem trgu.

— **Himno Zagrebu** je v znak hvaležnosti za proslavo njegove 80letnice uglasbil Ivan pl. Zajc ter jo poklonil županu Holjcu.

— **Podružnica mlekarke zveze v Gradežu.** Ljubljanska Mlekarška zveza otvori dne 15. maja t. l. v Gradežu podružnico. Svoje lepo urejene lokale ima na Piazza Grande. Prodajalo se bo dobro mleko iz kranjskih mlekar, maslo, sir, med, jajca in izdelki iz sadja na debelo in drobno; nadalje bo imela pivnice mleka in zajutrkovalnice. Na to podjetje opozarjamo vse Slovence, ki bodo posetili Gradež.

— **Jankomir,** bivše posestvo grofa Julija Jelačiča, ki leži tik Zagreba med Stenjemcem in Savo in je sedaj last Slovencev: Feliska Stareta, dr. Hočevanja i. dr., se bo sedaj parceliral. Napravi se kakih 600 parcel po najmanj 1000 m², na katerih se sezidajo vile s 3 sobami, kuhinjo kopalnico in postranskimi prostori — vsaka zase z vrtom in dvoriščem. Taka vila z zemljiščem vred bo stala 14 do 16.000 K; položiti pa bo takoj le 4000 K, ostalo se lahko amortizira v 20 do 30 letih z mesečnimi odplačili, ki bodo znatno manjši nego je cena stanovanj v Zagrebu. Vile zgradi podjetništvo samo. Obenem se takoj začne tudi dela za upeljavo vodovoda, kanalizacije, električne razsvetljave in ugodne komunikacije z Zagrebom.

— **Opozorjamo** na današnji oglas knjigarne Kleinmayr & Bamberg, s katerim se opozarja, da je sedaj dovršen I. zvezek dobroznanih Sherlock-Holmesovih detektivskih povesti. Cena I. zvezku je 1 K 80 vin. in se dobiva tudi v vseh knjigarnah. Kakor znano, izhaja ta zbirka v snopičih in so se povesti tega pisatelja na slovenskih tleh zelo priljubile.

— **V narodno zelo ogroženem trgu** nekje ob slovenski narodni meji je na prodaj večje posestvo pod zelo ugodnimi pogoji. To posestvo obstoji iz lepe prtilične hiše, v kateri se lahko radi velikih in primernih prostorov otvori tudi gostilna, iz mlina z velikim prometom, žage ter stopom. Cena za vse znaša okrog 100.000 K, od katerih pa bo potreba v gotovini izplačati k večjemu 20 do 30.000 K, ostala kupnina pa je vknjižena. Za slovensko stvar bo velikanskega pomena, ako pride to posestvo v narodne roke. Pojasnila daje »Slovenska Straža« v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Ij **Poglabljanje v Gruberjevem kanalu** se je končalo minulo soboto. Trajalo je 3 leta in 3 tedne. Struga je 2 m poglobljena. Zdaj podirajo zatvornico na Prulah. Parni bager na ladji je že začel čistiti Ljubljano. Bodoči teden začne graditi zatvornico ob Krakovskem nasipu. Sodijo, da se bo poglabljala glavna struga Ljubljane 6 let. Cesta za Gradom (Gruberjeva cesta) bo dodelana in izročena prometu v osmih tednih. Ij **Nadzornik kavalerie**, ekscelenca Rudolf vitez Brudermann se pripelje jutri ob 5. uri 31 minut popoldne v Ljubljano, da nadzoruje ljubljanske dragonce. Pojutrišnjem ob 1. uri 6 min. odpotuje iz Ljubljane.

Ij **K poročilu občnega zbora S. K. S. Z.** Pomotoma so pri poročilu občnega zbora S. K. S. Z. izostala imena sledečih ustanovnikov, ki so pristopili v letu 1911/1912 poleg že omenjenih z zneskom 20 kron gg.: Barle, župnik; A. Bulovec, spiritual; dr. Debevec, profesor; dr. Dolenc, profesor bogoslovja; Dostal Jožef; Erker Josip, kanonik; Fr. Ferjančič, semeniški podvodja (drugič); Janez Flis, generalni vikarij; dr. Grivec Franc, profesor bogoslovja; Josip Grošelj; dr. Jožef Gruđen, kanonik; Gregor Jakelj, župnik v pok.; Janc Peter, kaplan; Jerič Josip, koncipist; prelat Andrej Kalan; Tom. Kajdič, kanonik; Kat. Kmet; A. Kocmur; M. Kocmur; Mat. Kolar, dekan-kanonik; K. Kregar, trgovec; Fr. Krhne, urednik; Kržič Anton, profesor; dr. Evgen Lampe; Rado Legvart, živin. nadzornik dr. Alf. Levičnik, profesor; dr. Avg. Levičnik, zdravnik; J. Lončarič, velepodjetnik; dr. Mantuani Josip, ravnatelj; J. Marenčič, A. in Jak. Martinčič; dva peimenovana; Olup Josip, trgovec; dr. Gr. Pečjak, profesor; Andr. Petek, župnik v pok.; Ivan Polak; Karol Polak ml.; Stanko Premrl, stolni pevovodja; Fr. Pust, tesarski mojster; Bogom. Remec, ravnatelj; Vladimir Remec, ravnatelj; Sajovic Janez, prošt; Sečnik Jakob; Sušnik Ivan, kanonik; dr. Svetina Ivan, profesor; Jos. Šiška, kanonik; Fr. Soukal; Ivan Štefe; dr. Fr. Ušeničnik; nadsv. Zajc; dr. Zore, profesor bogoslovja; Fr. Zorko, kaplan; Zupanc Andrej, vikarij; Zupančič Ant., profesor bogoslovja v pok.; Zupančič Val. katehet. — Odbor S. K. S. Z. se vsem omenjenim najiskrenejše zahvaljuje za izkazano naklonjenost in prosi iste naklonjenosti za bodočnost. Članarino bodo pobirali tudi to leto pri rednih in podpornih članih Zvezini zaupniki, ki imajo od odbora potrjene legitimacije. Prosimo člane, da na to pazijo. Članarino sprejema tudi tajništvo v Ljudskem domu med uradnimi urami. Prosimo somišljenike, da pristopijo vsi k najvažnejšemu društvu, k Zvezi, vsaj kot redni člani z letnim zneskom 1 K 20 vinarjev.

Ij **Zveza Orlov** ima jutri, v četrtek, točno ob 7. uri zvečer sejo. Ker je spored velevažen, se prosi polnoštevilne udeležbe.

Ij **Odlikovanje za 40letno zvesto službovanje.** Poročali smo, da je dobil zaslužno medaljo za 40letno zvesto službovanje sobnosilarski pomočnik g. Ivan Škarjevec v Spodnji Šiški. Ves čas je g. Škarjevec delal pri trvdki Karol Lipovšek. To odlikovanje je najprej spričevalo tudi za gospoda mojstra Lipovška.

Ij **Umrli so v Ljubljani:** Valentin Semeja, čevljar, 31 let. — Ivana Dolenc, kuharica, 26 let. — Marija Globočnik, žena tovarniškega delavca, 27 let. — Vladislav Benegalija, krojaškega pomočnika sin, 14 dni.

Ij **Trpinčenje živali.** Predvčerajšnjim sta se na nekem dvorišču na Dunajski cesti dva voznika prerekala, kateri ima močnejšega konja ter naposled napravila stavo za 10 kron. Nato sta vpregla vsak svojega konja v z opeko naložen voz, ga zavrla in uboga konja začela mučiti tako, da so ljudje zelo zgražali nad takim početjem. Preskrbljeno je, da dobita hlapca za to tudi zaslužno plačilo.

Primorske vesti.

p **Puljska električna železnica.** Puljski socialni demokrati so imeli v ponedeljek zvečer v svoji hiši shod, na katerem so sklenili, da bodo v sredo nastopili z najostrejšimi sredstvi, ako bi ravnateljstvo tukajšnje tramvajske železnice ne sprejelo zopet vseh odpuščenih prejšnjih uslužbencev v službo. Kakor je iz tega sklepa razvidno, ni generalna stavka izključena. Tramvajski promet se vzdržuje že z novim osebnim skero na celi črti, seveda z manjšim številom vozov kakor po navadi. Vsak voz spremlja en policijski stražnik.

p **Zastrupil se je v Pulju kovač Doria** s tem, da je zaužil večjo množino mišice. S težkimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je po kratkem času umrl. Vzrok samoumora je neznan.

p **Poskušen samoumor.** V soboto se je zastrupila v Trstu 16letna služkinja Amalija Stano, ker jo je gospodinja posvarila. Nevarno bolano so prepeljali v bolnišnico.

p **V morje je padel** v Trstu v nedeljo zvečer delavec Matej Kraslič, ker je bil pijan in je hodil ob obrežju prav ob morju. Piloti so ga spravili na suho. Bil je kakor mrtev. Z umetnim dihanjem so ga spravili k življenju. Pri tem opravilu je pa zadel neki pilot z roko po licu neko radovedno žensko, ki je začela na vse pretege kričati. Pridružil se ji je še neki mož. Udarjena ženska — Emilija Purič — si je dala napraviti od

zdravnika spričevalo, da bo nastopila sodnijsko pot proti pilotu.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Psovke v državnem zboru. — Sprememba kompetenc ministrstev. Dunaj, 8. maja. Psovkarjenje v včerajšnji seji državnega zbora je splošno v in izven zbornice napravilo najslabši vtisek. Danes se polzkuša v državnem zboru te neljube afere spraviti iz sveta s tem, da bi prizadeti podali drug drugemu izjave. Grajalni odsek, ki je bil sklican pod predsedstvom poslanca Fuchsa, je sejo preložil, da dobi časa za pogajanja. Poslanca Seitzza polzkušajo pripraviti do tega, da bi v zbornici dal primerno izjavo. nakar bo predsednik vse druge klice grajal. Pogajanja za to so pa jako težka, ker nemški radikalci hočejo prej videti besedilo Seitzzeve izjave. Današnja seja bo zelo kratka. Vrh se prvo branje vladne predloge o kompetenci ministrstev. Prvi govornik, češki agrarec Zahradnik, govori proti vsaki površnosti pri tej zadevi. Prihodnja seja v petek.

Dunaj, 8. maja. Pri izpremembi kompetenc ministrstev določa danes predložena vladna predloga, da vodne zgradbe sprejme ministrstvo javnih del, obrtno pospeševalne zadeve in vso obrtno izobrazbo pa trgovinsko ministrstvo. Ministrski predsednik je to obširno utemeljeval.

POST FESTUM.

Zagreb, 8. maja. »Narodne Novine« sedaj polemizirajo proti izvajanjem nekaterih jugoslovanskih članov avstrijske delegacije o legalnosti ogrske delegacije in poudarjajo, da se je srbsko-hrvatska koalicija varovala v ogrsko-hrvatskem državnem zboru sprožiti vprašanje, da so njeni mandati ugasli. § 34. nagodbenega zakona pravi točno in jasno, da so mandati hrvatskih poslancev v ogrsko - hrvatskem državnem zboru toliko časa pravoveljavni, dokler ne odpošlje hrvatski sabor novih članov.

BOJ V ZRAKU.

Tripolis, 8. maja. V turški glavni tabor so pripeljali letalne stroje, ki prično v najkrajšem času z vojnim delom. Pričakovati je torej v par dneh prvega sovražnega spopada v zraku.

ITALIJANI NA RHODOSU.

Rim, 8. maja. Agencija Stefani javlja, da je razdiralec torpedov presenetil v luki Lindo turškega valija z Rhodosa in dva njegova častnika, ko so hoteli zapustiti otok. Vsi trije so bili prijeti ter jih kot vjetnike pošljejo v Italijo. Štirje turški častniki in 28 Turkov se je udalo Lahom.

NEMKA ZA ČEŠKO NARODNO OBRAMBO.

Praga, 8. maja. Tukaj je umrla Nemka Ana Kreuz. Ko so odprli njeno oporoko, so našli, da je vse svoje premoženje 50.000 K zapustila češki »Matiji Školski«. Njeni nemški sorodniki hočejo oporoko sodno izpodbijati, češ, da je bila pokojnica blazna.

MEDNARODNI TATOV OROPALI VAJENCA.

Monakovo, 8. maja. V Monakovem je neka mednarodna roparska družba napadla v poulični železnici nekega bančnega uradnika in mu uropala 7800 mark. Nekemu vajencu je pa neki elegantno oblečeni 25letni mož uropal 3000 mark, ki jih je na pošti dvignil za svojega gospodarja. O napadalcih policija ničesar ne ve.

NOVI BEROLINSKI NADŽUPAN.

Berolin, 8. maja. Namesto dosedanjega nadžupana Kirschnerja postane nadžupan bivši državni tajnik Wer-muth.

NAPAD NA DRŽAVNEGA PRAVDNIKA.

Berolin, 8. maja. Med dopoldanskim odmorom je napadel državnega pravdnika Löninga neki pisar in ga ranil. Pisar je izjavil, da je napad izvršil, ker ga je Löning šikaniral.

ABESINSKI CESAR UMRLE ?

London, 8. maja. »Daily Telegraph« poroča iz Adena, da je baje abesinski cesar Menelik umrl in da so izbruhnili v Abesiniji nemiri. Ameriški in italijanski konzul sta hitro odpotovala iz Adena v Djibuto. (Pripomniti se mora, da se je že velikokrat poročalo v Menelikovi smrti, a dozdaj so bila vsa poročila izmišljena. Zato se mora tudi najnovejša poročila »Daily Telegrapha« sprejeti z največjo rezervo.)

IZSELJEVANJE ŠKOTSKIH KMETOV. London, 8. maja. S Škotskega se je izselilo zadnji teden nad 2000 kmetov, ki iščejo boljše bodočnosti v Kanadi, ker so jih liberalni veleposestniki popolnoma uničili.

FOOSTRENA STAVKA ORKOSTAV-CEV V CHIKAGU.

New York, 8. maja. Stavka črkostavcev v Chikagi se je poostрила, ker so se ji pridružili tudi raznašilci časopisov.

RODBINSKA ŽALOIGRA.

Kodanj, 8. maja. V Koldingu je ustrelil z Nizozemskega došli cigan Vanderberghe pred otroci iz ljubosumnosti svojo ženo, nato je pa še sebe usmrtil.

NAPADALEC NA ITALIJANSKO KRALJEVO DRUŽINO JE IMEL TOVARIŠA.

Rim, 8. maja. Napadalec na italijansko kraljevo dvojico Dulba je povedal, da je imel pri napadu dva skrivca. Oba sta že pod ključem.

KRVAVA STAVKA V BELGIJI.

V heneganskem premogokopu, kjer dela več sto poljskih premogokopov, so se orožniki spopadli z rudarji. Več rudarjev je ranjenih.

LAŠKA ARMADA V TRIPOLISU SE MANJŠA.

Lahi so poslali iz Afrike domov v Italijo rezerviste iz leta 1888. in en del iz leta 1889; veliko število vojakov je tudi ranjenih in bolnih, ki se zdravijo v Siciliji in v Spod. Italiji. Sedaj so pa laške vojne ladje še nekaj regimentov odpeljale v Egejsko morje, tako da je v Afriki sedaj samo 40.000 vojakov. S tako majhnim številom moštva je seveda vsako prodiranje izključeno. Predno bo prejšnje število moštva z novimi četami iz Italije spopolnjeno, bodo prešli najmanj trije tedni.

91 ZAROTNIKOV PROTI SIAMSKEMU KRALJU OBSOJENIH.

Vojno sodišče v Bangkoku je obsodilo 91 zarotnikov proti življenju siamskega kralja in sicer 3 častnike na smrt, 20 v dosmrtno ječo, 68 ostalih zarotnikov v daljši zapor. Kralj je pomilostil na smrt obsojene zarotnike v dosmrtno, v dosmrtno ječo obsojene zarotnike pa v dvajsetletno ječo.

NEMČIJA IN LAŠKO-TURŠKA VOJSKA.

»Daily Telegraph« poroča, da je nemški carigradski poslanik izdelal sledeči posredovalni mirovni predlog med Italijo in Turčijo: Turčija odstopi Italiji v Tripolisu obrežje, ki so ga zasidli Lahi. Ostala dežela in dve pristanišči na ostaneta turški.

Štajerske novice.

š **Naši shodi.** Pretečeno nedeljo, 5. maja, se je vršilo celo vrsto lepo uspelih zborovanj naše organizacije na Spodnjem Štajerskem. Dr. Korošec, Roškar in dr. Hohnjec so govorili na shodu Kmečke zveze v Št. Jakobu v Slovenskih goricah, Pišek, dr. Benkovič in dr. Leskovar na shodu Jugoslovanske Strokovne Zveze v Rušah, kjer se je zbralo nad 200 ljudi. — V Slivnici pri Mariboru je bila skupna prireditev Orlov iz Slivnice in Hoč. Govorila sta po javni televizadi urednik Kemperle in kaplan Baznik ter načelnik mariborskega Orla, Simonič.

š **Kamnica pri Mariboru.** V četrtek, dne 9. maja dopoldne se vrše tukaj občinske volitve. Posilnemci in mariborski meščani delajo z vso silo. Celotno slovenski učiteljski ste morali dati njim pooblastila. Slovenska stranka se je sicer na boj pripravila, vendar se še danes ne more reči o končnem uspehu.

š **Cvetlična dneva,** ki so ju priredili mariborski Nemci dne 4. in 5. maja v korist ubogim otrokom, sta prinesla 13.500 kron dohodkov. Stroški bodo znašali komaj 1800 kron. Ostane torej lepa vsota za razdelitev med uboge otroke.

š **Osebnosti.** Poštna koncipista Al. Gregorič in dr. Leparovič v Gradcu sta imenovana poštne komisarjema istotam. — V pokoj je stopil davčni upravitelj Alojzij Belšak, ki je bil pri deljen c. kr. davčnemu in depozitnemu uradu v Mariboru.

š **Smrtina kosa.** Umrla je v Celju 94letna hišna posestnica Vilhelmina Degen. — V Št. Juriju ob Taboru pa sta umrli posestnik in mlinar ter večletni načelnik požarne brambe Franc Bovni v 62. letu starosti ter posestnik Franc Kotlan, p. d. Lesjak. Oba sta naglo preminula na eni in isti bolezn.

š **Umrli je** v Starem trgu Anton Sistič, veleposestnik in cerkveni ključar. — V Vrhih je umrl g. Pavel Hovnik p. d. Repnik. — V Št. Andražu nad Polzelo pri Oljski gori je umrla gdč. Marica Proprotnik, stara komaj 21 let.

š **Strelna je udarila** dne 3. t. m. ob ¼ 3. uro popoldne v hišo posestnika Kačiča pri Sv. Krištofu pri Laškem trgu. Ogenj se je hitro širil na hleve in gospodarska poslopja. Rešili so samo svinje in živino. Škoda pogorelih poslopij je velika. Nekaj je pokrite z varovalnino.

š **Mraz**, kakor iz Haloz pišejo, dosedaj po tamošnjih vinogradih ni napravil take škode, kakor so časopisi poročali. Dosedaj je večinoma še vse v redu in če ostane tako, lahko upamo na bogato trgatavo.

š **Oven je pobodel** v Prepoljah na Dřavskem polju 16letno dekle Marijo Sagadinovo. Pri tem si je strla eno roko in so jo morali spraviti v mari-borsko bolnišnico.

š **Cerkveni rop**. Iz Konjic nam poročajo, da je neki zlikovec vlomil v far-ni cerkvi v nabiralnik ter pobral iz njega ves denar. Notri je utegnulo biti 40 do 50 kron.

Mnenje g. dr. Al. Craciunescu, poleti v Herculesbad-u (Mehadia); po-zimi v Opotiji.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Uspehi, ki sem jih dosegel z Vašimi Serravallovim Kina vinom z železom, so bili tako povoljni, da ne bi mogel biti sedaj brez njega. Veseli me, da Vam morem poročati, da je to vino mnogo boljše od vseh sličnih izdelkov.

Herculesbad, 14. maja 1909.
Dr. Al. Craciunescu.

Tržne cene.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 8. maja 1912.

Pšenica za maj 1912	11.73
Pšenica za oktober 1912	11.28
Rž za oktober 1912	9.55
Oves za oktober 1912	9.09
Koruza za maj 1912	9.19
Koruza za julij 1912	9.17

Meteorologično poročilo.						
Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm						
Dan	Gas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
7. 9. zveč.	741.3	13.0	sr. svzh.	oblačno		
8. 7. jut.	41.5	11.0	sl. jvzh.	"	1.9	
2. pop.	39.6	16.0	sl. svzh.	dež		
Srednja včerašnja temp. 12.9°, norm. 13.0°.						

Hiša enonadstropna z zelenjad. vrtom, gostilno in trgo-vino se takoj iz proste roke **proda**. Naslov pove upra-va „Slovenca“. 1358

Za izde-lovanje **preoblečenih gumbov** vseh vrst se priporoča po nizkih cenah trdka **M. Schubert**, prej **Bilina & Kasch** Ljubljana, Židovska ulica št. 5. 1239

Prodám enonadstropno vilo z velikim, dobrourejenim vrtom pod smrečjim gozdom na lepem prostoru pod Rožnikom, kamor zahajajo na počitnice tujci; oddaljeno od Ljubljane 10 minut, davka prosto še 12 let. Vse ugodnosti kakor v mestu. Cena po pogojih. Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 1383

Finí, zelo cení, modní **DAMSKI SLAMNIKI** se dobijo pri g. l. Podboju p. Sv. Petru v Ljubljani, tudi žalni, vel. zaloga itd. 1462 **Tovarnar.**

Prodá se 1449 **enonadstropna hiša** sredi trga z gospod. poslopjem, vrtom in nekaj njiv, pripravna za vsako obrt. Vprašanja na **M. Hribar, Mengeš**.

IZPELJAVA vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic in kreditnih pisem za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

IVAN KACIN, Novi Vodmat 101, Ljubljana (Oražmova jama)
Izdelujejo se **harmoniji** po vsake vrste naj-novejšem ameriškem sistemu. Za cerkve, šole, pevška društva itd., od 120 K naprej. Na delna odplačila po 15 K na mesec. Sprejemajo se tudi popravila. Cenik gratis in franko. 1412

Takoj se odda 1438 **eno stanovanje** z dvema sobama, kuhinjo in pritikli-nami za letno najemnino 240 K in

eno stanovanje z dvema sobama, kuhinjo in pritikli-nami za letno najemnino po 180 K. Pojasnila je dobiti v vili Popovič, Bleiweisova cesta št. 33.

Popoln je: 1484

Sherlock Holmesovih
I. zvezek **K1.80** detektivskih povesti I. zvezek **K1.80**
(Spisal Conan Doyle)

VSEBINA: škandal na češkem - Liga rdečelascev
Slučaj istovetnosti - Skrivnostni dogodek v Boscombe Valley - Petero pomarančnih peček - Mož z zavito ustnico

Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa pri
lg. pl. Kleinmayrju & Fed. Bambergu v Ljubljani.

Otvoritev gostilne.
Velecenjenim stalnim gostom in slavnemu občinstvu sploh si usojam vljudno javiti, da sem prevzela staroznano gostilno „pri Jurčku“ na Rimski cesti šte. 11
kjer bom vsikdar skrbela za najboljšo pijačo in izborno kuhinjo. Zahvaljujoč za vsestransko zaupanje, ki se mi je doslej izkazovalo v restavraciji »PERLES«, se priporočam tudi na novem mestu za enako zaupanje, zagotavljam najboljšo postrežbo po zmernih, nizkih cenah.
1485 Velespoštovanjem **Marija Petan.**

Št. 13.192. 1469 **Razglas.**

Po naročilu c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 18. aprila t. l., št. 8372 se opozarja prebivalstvo mesta Ljubljane, da je letos takozvano **hroščevo leto**. Podzemeljski ogrci **rjavega hrošča** so napravili zadnja leta po nasadih, njivah, travnikih, vrtovih, gozdih in vinogradih veliko škodo, ker so izpodjedali korenine; zdaj pa objedajo hrošči mladozeleneča drevesa, rastline, trte, zlasti pa sadno drevje ter pokončavajo vse bodoče pridelke. Zato je v živo korist ljudstva, da pokončuje rjavega hrošča z vso silo in na vse načine. Najlaže se pokončujejo hrošči v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah, dokler še ni gorkega solnca in dokler sede hrošči leni po vejah in rastlinah. Ob tem času je najuspešneje otresati jih v rjuhe ter jih zmetati v vreče, ki naj se na to pomešani z neugašenim apnom namočijo ali skuhamo in posuše na solncu. Na ta način pokončani hrošči so tečna piča perutnini. Opozarja se prav posebno, da je treba hrošče pokončavati najbolj prve pomladne tedne, ko začno letati in pa ko nehajo frčati, ker je tedaj med njimi največ babil. **Deželni odbor plača stroške za nengašeno apno in njegovo vožnjo ter daje prispevke za rjuhe in vreče**, ki so za nabiranje rjavih hroščev potrebni. Račune je predložiti mestnemu magistratu do konca junija t. l., da jih odpošlje deželnemu odboru. Ljubljansko prebivalstvo se pozivlja v lastnem interesu, da pomaga pokončavati škodljivega hrošča in da k temu poslu navaja in vzpodbuja tudi mladino.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 25. aprila 1912.
Zupan:
dr. Ivan Tavčar l. r.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Akeljski kapital: 50.000.000 kron. Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLEILE šte. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Grasslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberk, Mödling, Meran, Novi Jičib, Pizen, Praga, Liberec, Teplice, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

Štiri pare utrjenih tovornih konj
z vozovi in opravo vred se po ugodni ceni prodá.
Kje, pove uprava tega lista pod št. 1440.

Za pohištvene mizarje.
Zahtevajte novi cenik za leto 1912 o veliki zalogi potrebščin za mizarje in dodatek z novostmi, velezanimivimi za vsakega rokodelca in tovarnarja, posebno važno za kalkulacije in proračune. — Naročila se izvršujejo najskrbneje, najsolidneje in potom prve pošte ali prvega vlaka. — Cenik pošiljam zastoj in franko. **Adolf Schön**, velika zaloga vseh potrebščin za mizarje, Praga, trg sv. Václava 53. 1382

Prodá se skoro nova, komptoarska **pisalna miza**
Ogleda se pri **A. Sušniku**, trgovcu, Zaloška cesta 21. 1466

Pristno brnsko blago
za pomladansko in poletno sezono 1912.
Kupon, 3.10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknjo, hlače, telov- 1 kupon 15 kron
nik) zadostno, stane le 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron
Kupon za črno salonsko obleko K 20.—, kakor
tudi blago za površnike, turistovske obleke, svileni
kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna
in solidna, dobroznana 425

zaloga tovarniškega sukna
Siegel - Imhof v Brnu.
Vzorec zastoj in franko.
Vedel direktnega naročila blaga pri trdkri Siegel-
Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo
prednosti. Vred velikega blagovnega prometa
vedno največja izbira povsem svežega blaga. **Stal-**
ne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se
izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu.

Samo tedaj
je preizkušeno najboljši
1252 kavini pridatek II.
: Franck : pravi,
kadar ponujeni Vam zaboj-
čki ali zavitki nosijo kot ne-
prevarljivi znak tovarniško
znamko: kavin mlinček.

Domača trdka. 826

Modni salon
Marija Götzl
Židovska ulica št. 8.

Največja zaloga vsakovrstnih slamnikov,
športnih čepic in oblik zadnje novosti
pravkar došla.
Žalni klobuki vedno v zalogi.
Razno vrsten nakit, svila in druge mo-
distovske potrebščine v veliki izbiri. —
Modelni klobuki so cenj. damam
na ogled samo v trgovini. —
Za obilen poset se pripo-
roča, Z velespoštovanjem **Marija Götzl.**

Za modistino vse modne potrebščine z zmernim popustom.

Trgovina
z vso dobro izbrano zalogo mešanega
blaga in popolno opravo se **takoj prodá**
zaradi rodbinskih razmer. Nahaja se v
večji župniji na Dolenjskem, na naj-
lepšem mestu prav blizu železnice.
Trgovina je staroznana, se najboljšo
vodi in ima velik promet. Ta, pravi
zlati izvor se odda **pod zelo ugodnimi**
pogoji. - Pismene ponudbe na upravo
lista pod „šte. 1486“. 1486

Svetla prodajalna
s pripravnim stanovanjem se **takoj odda**
Vprašati je v **Sodni ulici št. 3.** 1488

Od dobrega najboljši!

SINGER
IZVIRNI
SINGERJEVI
SIVALNI STROJI

Singer Ko. del. družba za šiv. stroje
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 4.
KRANJ
Glavni trg št. 79.
KOČEVJE
Glavni trg št. 55.
NOVOMESTO
Vel. trg št. 88.
1197

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahlevajte vzorce!

LENASI

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.

&

VEROZDAN

GERKMAN

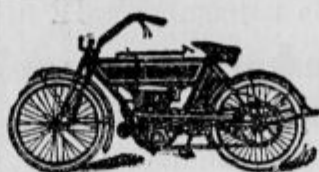
Tennis žoge, raketi i. t. d.

Klobuki
Cilindri
Čepice
Kravate
Rokavice
Srajce
Nogavice
Žepni robci
Naramnice
Palice
Dežniki i. t. d.
vedno najnovejše v vseh
modnih predmetih.
Modna in športna
trgovina
P. Magdič
Ljubljana, Franca Jožefa
cesta, naspr. glav. pošte.

945

95

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznano najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dušajska cesta 9—12.

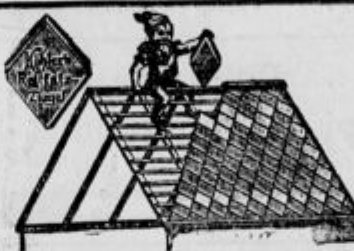
Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v
to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnev-
matikov za avtomobile, motorje in kolesa. —
Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja.
— Benčin in olje za vse vporabe. — Izposo-
jevalnica koles. — Sola za vožnje z vsemi
vozili. — Interesentom smo s strokovnimi po-
jasnili brezplačno na razpolago.

1144

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz ce-
nenega cementa, oddajam

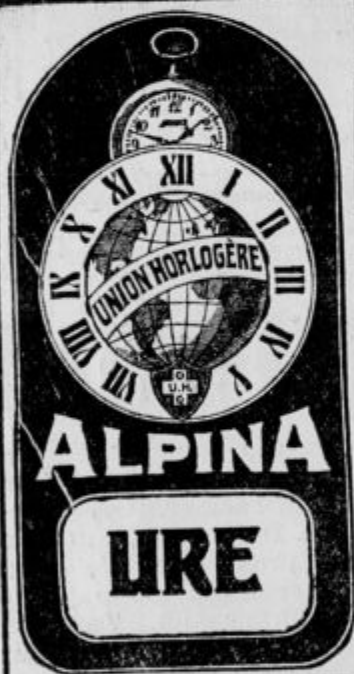
cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strošna opeka prekaša po svoji trpežnosti druge vrstne opeke ter
dajem za njo vsako poljubno garancijo.

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA.

955

Za birmo!

Najboljši in najcenejši vir za nakup birmanskih daril.
Največja izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Srebrne moške ali damske ure po kron 9-80; zlata damska
ura kron 23—; srebrna verižica krone 3—; srebrna dvo-
stranska verižica (zelo moderna) krone 4—.

Fr. Čuden

Prešernova ulica št. 1. Ljubljana. Samo nasproti
franc. samostana.

Lastna tovarna ur v Švici.

Precizijske ure „Alfa“, „Union“, „Seeland“.

582/12

1887 Jubil. cenik zastonj! 1912

Nizozemska

zavarovalna družba za življenje
Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo
pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1910 ca 375 milijonov.
Rezerve " " " " 112 " 452

Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40,
kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sotrudniki proti dobri plači.
Nadzornik za Kranjsko CIRIL GLOBOČNIK, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzette zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo